

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ. ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

(Συνέχεια του «Κόμητος Μοντεχρήστου»)

(Συνέχεια έκ του προηγούμενου)

Παρ' όλο που έγω ήμουν τότε πολύ έπιπολαία, ενώ ή Βαλεντίνη ήταν μιά νέα έπιφυλακτική και σοβαρή, ώστόσο ή συμπαθεύσα έξαιρητικά!... Τό έκλεκτό της άτομο, έξασκούσε μεγάλη έπιρροή στην ψυχή μου!

—Λοιπόν, άφρου ή θυμάστε καλά, άκούστε με! συνέχισε ό Μοντεχρήστος. Ή τότε δεσποινίς Βαλεντίνη ντε Βιλεφόρ, όνουάζει σήμερα κυρία Μορέλ... Άναγκασμένη από μερικά περιστατικά, τά όποια δέν μου έπιτρέπεται νά σας τά άποκαλύψω, έγκατέλειπε πρό δυό ετών την Ερώρπη... Έφυγε γιά τίς Ίνδιες μαζί με τόν σύζυγό της... Έπειδή όμως είχαν ένα μικρό παιδάκι, τό όποιο φυσικά δέν θά μπορούσαν νά τό περιποιηθούν καλά σ' αυτό τό μακρυνό και κουραστικώτατο ταξίδι τους, τό έμπιστεύθηκαν στην κυρία Δαγκλάρ, στή μητέρα σας... Καί τους άκούθησε κι' αυτή, στό ταξίδι τους!

—Ω, τή φτωγή μου μητέρα! Δέικοφε ή Λουκιόλα, με πόνο. Φανταστήτε, ύστερα άπ' τά τόσα πλούτη της, δέν δεχτή θέει παιδαγωγού και τροφού!...

—Κόρη μου, ή φτώχεια κ' ή ανάγκη είναι τρομεροί διδάσκαλοι! έπε με όμπόνια και με θλίψη ό Μοντεχρήστος. Άλλωστε, ή μητέρα σας δέν είναι τώρα ή γυναίκα εκείνη, όπως τή γνωρίσατε σέ άλλες εποχές!... Ή μητέρα σας μ' εύγνωμοσύνη δέχτηκε αυτή τή θέσι, άναγκάει και περιποιείται στοργικώτατα τό παιδάκι κ' έτσι άνακουφίζεται άπ' τίς θλίψεις του όδυνηρού παρελθόντος τής!...

—Ωστε, κύριε κόμη, Έφυγε ή μητέρα μου γιά τίς μακρυνές έκείνες χώρες;... Γιά τίς Ίνδιες αυτές, στή σκέψη και μόνο τών όποιων άνατριχιάω από άπελπισία!... Ω, δυστυχισμένη μου μητέρα!... Μπορείτε τουλάχιστον νά μου πείτε, πού θρίσκειται άκριβώς;... Θά ήθελα νά τής γράψω, νά την παρηγορήσω και νά την διαβεβαιώσω ότι δέν την ζέγασα ποτέ μου!...

—Αυτή τή στιγμή, δεσποινίς, άγνώω κι' έγω τήν άκριβή διεύθυνσι των Μορέλ! έπε ό κόμητος Μοντεχρήστος, ύστερα από λιγώλεπη σκέψη. Ή τέλειαις ειδήσεις των πού έγω, χρονολογούνται πρό έξη μηνών. Κατά τήν έποχή λοιπόν εκείνη, με πληροφορούσαν με έπιστολή τους, ότι κατευθυνόντουσαν προς τό Πεντάγα!... Από τότε, δέν έγω πια ειδήσεις των... Μην άπελπίζετε όμως, δεσποινίς... Έλπίζω, ότι γρήγορα θά μάς δώσουν πάλι ευχάριστα νέα τον!

Τή στιγμή εκείνη, άκούστηκε ένας άλλόκοτος όπώκωφος ήχος. Φανόταν σαν ήχος κουδουνιό, τό όποιο χτυπούσε στό θάθος ύπογείου.

—Ο Μοντεχρήστος σηκώθηκε τότε κ' έπε στή Λουκιόλα, με φ ω ν ή πύ καθαρής και πύ θαθείς άπ' ό πρίν:

—Παιδί μου, είμαι πολύ εύτυχής γιάτί σας είδα. Άν στό παρελθόν σας ύπάρχουν μερικές άσυνεσίες, νευρικόητες κι' έγωϊστικά αισθήματα—σαν κι' αυτά πού σας έπροώσαν μακρυνά άπ' τούς γονείς σας—

σήμερα όμως τό εξαγοράσατε αυτό τό παρελθόν... Πληρώσατε άκριβιά τά σφάλματά σας εκείνα, γιάτί πάντως είναι σφάλμα γιά μιά κοπέλλα νά κρίνη τή διαγωγή τών γονέων της, νά τους άποδοκιμάζει τόσο άσπρηά και νά δραπετεύη άπ' τό σπύτι ζέπειτα!... Είμαι ειλικρινής... Έπιθυμώ νά σας λέω πάντα την άλήθεια, είτε δυσάρετη, είτε ευχάριστη είναι αυτή!... Γι' αυτό, προσθέτω άκόμη ότι σήμερα είστε έντελώς έξαγισμένη κ' είστε σέ όλα άναξία τής λατρείας ένός τόσο ευγενούς άνδρός, όπως ό...

—...όπως ό Άσλιττα, έ κύριε κόμη, δέικοφε με άσυγκράτητη λαχτάρα ή Λουκιόλα, Ω, σας εύγνωμονώ θαύτατα, κύριε κόμη, γιά τό κουράγιο πού μου δίνετε!... Καί τή ζωή μου την ίδια άκόμη θά θυσιάω, γιά νά γίνει άξία τής άγάπης του έκλεκτού αυτού άνθρώπου!... Άπ' τήν άρχή άκόμη πού σας είδα, λαχταρούσα νά σας ρωτήσω πού θρίσκειται και τί άπόγινε ό άγαπημένος μου!... Καί μόλις τώρα, κατορθώνω έπιτέλους νά σας ύποβάλω τήν ερώτησι αυτή!

—Ο Μοντεχρήστος κούνησε με συγκρατημένη θλίψη τό κεφάλι του. Καί μουμίρισε σκεπτικώς:

—Ο μαρκήσιος συνελήφθη πρό δυό ώρών!

—Η Λουκιόλα χλώμισσε.

—Θέέ μου!... Θέέ μου! μουμίρισε έντρομη ή φτωγή νέα. Τόν έπιασαν!... Μά αυτό ίσοδυναμεί με τόν θάνατό του! Θά τόν βασανίσουν οι τύραννοι κ' ύστερα θά τόν σκοτώσουν!

—Έπιασε στά γόνατα κατόπιν, έμπλεξε τά χέρια της και με τόν ύπερτάτης ίκεσίας στή φωνή της, έπε στον Μοντεχρήστο:

—Σώστε τον, κύριε κόμη!... Έκει στό φρούριο πού είναι κλεισμένος και πού δέν μπορώ νά πλησιάσω γιά νά πεθάνω κι' έγω μαζί του, θά τόν βασανίσουν φριχτά οι δήμιοι!... Κ' ύστερα θά τόν σκοτώσουν, γιάτί ποτέ του ό ύπερήφανος λατρευτός μου δέν θά προσδώσει τούς άλλους συνωμότες όπαδούστου!

—Ω, σώστε τον, κύριε κόμη, έσεις πού είστε πανίσχυροι!...

Ήταν άξιοδάκρυτη ή φτωγή νέα Δάγκαν με άπόγνωσι τά χέρια της, τσαθούσε τά μαλλιά της κι' έξακολουθούσε νά ξεφωνίζει σπαρχτικά:

—Σώστε τον, κύριε κόμη, έσεις πού είστε πανίσχυροι! Ο Τζιόρτζιο είναι γιά μένα ή ζωή μου, τό μέλλον μου, τό πέν!... Τόν άγαπάω, μ' άκούστε; Τόν λατρεύω!

—Ο Μοντεχρήστος έσκυψε, με στοργή στήν εκ-

Ο Μοντεχρήστος ξεδιπλώνει ένα χαρτί και εξακολούθησε, με φωνή καλλωμένη από συγκίνηση...

φασαί του προσώπου του και ψιθύρισε λόγια συμπονετικά, λόγια παρηγοριάς, όπως τα ψιθύριζε αυτός μονάχα, στην απελπισμένη νέα Κι' όταν την εδρε καθυσχασμένη, όταν η μυστηριώδης επίβουλη που εξασκούσε σ' όλους γύρω του—θαυματουργήσε και στην ταραγμένη εκείνη ψυχή της Λουκιόλας, την ρώτησε τότε μαλακά:

—Ποιός λοιπόν πρόδωσε τον αγαπημένο σας 'Αολίττα στους Αυστριακούς;... Ποιός άτιμος προδότης, τον πούλησε στους τυράννους της πατρίδος του;

Το ήξερε ήδη αυτό ο Μοντεχρήστος. Μά ήθελε να του το θε-
θαώσουν καλύτερα και τα χείλη της νέας.

—Ω, τον έχετε μαντέψει κιόλας, κύριε κόμη! του είπε εκείνη, με συγκρατημένο σπαραγμό. 'Αποφύγω να σας τον δνομάσω, γιατί το θδελυρά του δνομα θά μολύνη τὰ χείλη μου!

—Ναι, έχετε δίκαιο, κόρη μου! ψιθύρισε σκεπτικός ο Μοντεχρήστος. 'Ε κ ε ι ν ο ς εινε ο προδότης!... Πάντοτε 'Ε κ ε ι ν ο ς !... Πάντοτε ο αισχρός Σάν-Πιέτρο, ο άχρειός και καταραμένος αυτός Βενεδέττο!

—'Εσκιψε ξανά στη νέα και τη σήκωσε άπαλά όρθή. "Επειτα την κούταξε στα μάτια και της ειπε έπίσημα:

—Αυτή τη στιγμή παίζεται εδώ στο Μιλάνο ένα άπ' τὰ τρομερά έκείνα δράματα, των όποιων τη λύσι μονάχα ο Θεός ξέρει!... Ωστόσο, παρηγορηθήτε, κόρη μου, κι' έλπίζετε... 'Επικαλεστήκατε τη θοηθεία μου και σας το θεθαίνω κατηγορηματικά: Θέλω δλόμυρα να σας βοηθήσω!... Θά προσπαθήσω μ' όλα τὰ δυνατά μου... Κι' έλπίζω να σώσω τον μαρκήσιο 'Αολίττα!

—'Ελπίζω κύριε κόμη... 'Εχω θαθεία πεποιθήσι σε σας... Θέλω κι' ενά να σας βοηθήσω από δόσκολο αυτό έργο σας... 'Αν σας χρειαστή η ζωή μου, τó αίμα μου, ή ύπαρξή μου, τὰ θέτω στη διάθεσί σας; "Όλα τὰ θυσιάζω πρόθυμα, δλόμυρα, άρκεί να σωθή 'Ε κ ε ι ν ο ς !!

Ο Μοντεχρήστος έμεινε σιωπηλός και σκεπτικός, για άρκετες στιγμές κατόπιν. "Επειτα πλησίασε προς την πόρτα, την άνοιξε και φώναξε δυνατά:

—'Ελπιδοφόρε!

Στό δνομα αυτό, τó τόσο εύλογο, μιά πρόσχαρη κραυγή άντήχησε και τó παιδάκι τού κόμητος φάνηκε τρεχάτο και γελαστό.

Ο Μοντεχρήστος τó φίλησε στοργικά στα καταρά μάλλια του, τó πήρε άπ' τó χέρι και τού ειπε σοβαρά:

—Παιδί μου, θά ρθής μαζί μου τώρα... Σέ χρειάζομαι σε κάτι... 'Από σήμερα θά μπής κι' ενά στον τραχύν άγωνα της ζωής κι' από μικρός πρέπει να μάθής τη λέγεται θάρρος, Τιμή και Καθήκον!... Κι' ενά ενά ο πατέρας σου, έσφαλλα κόπτε σε κάτι κι' ύστερα σου σε κάτι, από όσα περιμένω — μιά μέρα — να εξανίστη και να έπαυορθώσης έκείνα τὰ σφάλιματά μου!

Ο 'Ελπιδοφόρος κούταξε με τó ειλικρινές του θέλημα καταμάτωτα, τον ύπερο πτέρα του. Δέν τού ειπε τίποσα Περιωρίστηκε μόνον να σκούη και νδκούμηση τὰ χείλη του σ' ένα φίλημα ύπεράστού σεβασμού κι' υϊκήσης στοργής, άπάνου τού πατρικό έκείνου χέρι που τον κρατούσε.

Κρυφά συγκινημένος ο κόμης, συγκρατώντας έμως τη φαινομενικά ψυχρή έπιθλιπτικότητα τού ύφους του, χτύπησε ένα κουδοόνη.

Ο 'Αλής φάνηκε παρευθός στην πόρτα. —'Ηρθαν δλοι; τον ρώτησε άπαλά ο κόμης.

Ο 'Αλής έγνεψε άναή, με καταφατικό κίνημα τού κεφαλιού του. —Θυμάσαι καλά τι σοι έχω πη να ένεργήσης, μόλις άντιληφθής την παραμικρότερη ταραχή;

Ο 'Αλής έπανέλαθε με χαρακτηριστική ζωηρότητα τώρα τó προηγούμενο καταφατικό γνέμιο τού κεφαλιού του.

—Καλά! έπιδόκιμασε κατευχαριστήμενος, ο κόμης.

Γύρισε ύστερα στη Λουκιόλα και της ειπε:

—'Ακολουθήστε με τώρα, δεσποινίς... Βλέπω έμως, ότι ειπote συγκινημένη ακόμη και τὰ γόνιμά σας τρέμουν... Σπρηγίτητε λοιπόν τó μπράτσο τού 'Ελπιδοφόρου: Είνε μικρός ίσως ακόμη, άλλα τó πνεύμα του και η σωματική του ρώμη που τούδωσαν, τον κάνουν άντάξιο πολλών μεγάλων!

"Ερριξε ύστερα ένα θλέμμα κρυφής ύπερφανείας στο σοβαρό και σιωπηλό παιδί του, άνοιξε μιά άλλη πόρτα και μπήκε σ' έναν διάδρομο μακριά και ταπιστωσρωμένον.

Η Λουκιόλα, σπρηγίμένη στο μπράτσο τού μικρού Μοντεχρήστου, άκόλουθησε με λαχτάρα και περιέργεια μαζί, τον κόμητα.

Θ'.

ΟΙ ΣΥΝΩΜΟΤΑΙ

Ο Μοντεχρήστος, άκολουθούμενος άπ' τη Λουκιόλα κι' άπ' τó παιδί του, δίοσχισε τον διάδρομο έκείνον σ' δλο του τó μήκος. Τέλος άντίκρυσε μιά μεγάλη πόρτα, την άνοιξε, και μπήκαν κι' οί τρείς ταν σε μιά εύρύχωρη και πολυτελεστάτη αίθουσα.

Έκατό περίπου άνδρες θρισκόντουσαν μαζεμένοι σ' αυτή την αίθουσα και καθόντουσαν γύρω σ' ένα κολοσσιαίο τραπέζι και στα διάφορα άλλα καθίσματα και ντιβάνια της αίθούσης. Μόλις άκουσε τον κόμητα, σημάσθηκαν άμέσως δλοι, ύποκλήθηκαν με σεβασμό και φώναξαν κατόπιν:

—Ζήτω ή 'Ιταλία!

Ο κόμης Μοντεχρήστος, τούς άνταπόδισε τον χαιρετισμό μ' ένα έγκάρδιο χαμόγελο. "Επειτα θάδισε κατευθείαν σ' έναν σεβάσμιο και θαθύηρο εύπατριδη, τού όποιου τὰ κατάλευκα μαλλιά πλάσιωναν τó ώραίο κεφάλι του σαν φωτισσέφανος άγιου.

Ο εύπατριδης αυτός ήταν ο μαρκήσιος Σαντακρόττος, ο πιο ένθερμος πατριώτης κι' ο στυλοβάτης της άπελευθερωτικής κίνησης της 'Ιταλίας. Οί δυό άνδρες φιλήθηκαν με ειλικρινές άδεια κι' άλληλοεκτίμησι κι' ύστερα ο Μοντεχρήστος άδήγησε τον γηραιό μαρκήσιο στην τιμητική θέσι τού τραπέζιού, δ που τον ύποχρέωσε φιλόφωνα να κάθση.

Έντομεταξύ έμως κι' η Λουκιόλα γινόταν άντικείμενο θερμοτάτων έκδηλώσεων εκ μέρους των φιλοπατριδων έκείνων ανθρώπων, οί όποιοι άμέσως τη γνώρισαν κι' άμέσως έτρεξαν να της εκφράσουν τη συμπάθειά των.

Τέλος, ο Μοντεχρήστος ύβωσε τó χέρι του και θαθεία σιγή διαδέχτηκε αυτό τó κίνημά του. Οί άνδρες έκείνοι, οί όποιοι είχαν μαζευτή κρυφά έκει—σύμφωνα με σχετική έπίσημους πρόσκλησι τού κόμητου—άνηκαν σ' όλες τις τάξεις της κοινωνίας: Σπουδαίοι, πεινίται, εύπατριδαι, εργάται, δλοι ήσαν έκει συνσθροσμένοι, από ένα κοινό κίνητρο σπρηγίμενοι. "Όλοι αυτοί είχαν άσθησι στα στήθη των την ιερή φλόγα της φιλοπατριδής κι' ήσαν δλοι άποφασισμένοι και στις ύπέρτατες ακόμη θυσίες να ύποβληθούσι, χάριν της ανεξαρτησίας και τού μεγαλείου της σκλαθωμένης των πατρίδος.

Και πρώτος τóτε, μέσα στη θάλασσα έκείνη σιγή, μίλησε κι' ειπε τὰ έξής λιγα λόγια ο σεβαστός μαρκήσιος ντι Σαντακρόττος:

—Φίλοι μου, αυτό τó θράδυ και μόλις πρό δυό-τριών ώρών, ή λατρευτή μας καλλιτέγνης δεσποινίς Λουκιόλα, έδωσε τó σύνθημα της ένάρξεως τού Ιερού 'Αγώνος μας!... Ναι, έκει σ'ό θέατρο της «Σκάλας» άντήχησε για πρώτη φορά—ύστερα από τóσων χρόνων μαύρης σκλαθιάς—η έθνική φωνή που συγκλονισε τὰ μουδιασμένα άπ' τούς τυράννους στήθη υας!... Ο σκληρός ύπερ της 'Ελευθερίας άγώνας μας, άρχισε πεινά!... Είστε ένοιμοι ν' άγωνισθήτε μέχρι θανάτου, για τó μεγαλειό της ώμορφης πατρίδος μας;

—Ζήτω ή 'Ιταλία! άντήχησαν τότε ύπόκωφες ζήτωκραυγές, άπ' όλα τὰ σημεία της αίθούσης.

Ήσαν πνιχτές, έκείνες ή ζητωκραυγές. Η φρόνησι επέβαλε έμως να μη γίνεταί θόρυβος πολύς, μίπως και προκληθή έτι ή προσοχή των άτιμών κατασκόπων της Αυστριακής άστυνομίας.

—Κύριε κόμη, ή σειρά σας τώρα να μιλήσετε, ειπε ο μαρκήσιος ντι Σαντακρόττος και παραδόθηκε τη θέσι, του στον κόμητα Μοντεχρήστο.

—Ευχάριστος ειδήσεις έχω να σας μεταδώσω, φίλοι μου! ειπε με πρόσωπο δλόγαρο, ο κόμης.

Ξεδιπλώσε ύστερα ένα χαοτί, τó όποιο έβγαλε άπ' την τσέπη του, τó σμυθουλεύτηκε λίγες στιγμές κι' ύστερα εξάκλυθησε με φωνή πολλομένη από συγκοινησί

Η Λουκιόλα κι' ο 'Ελπιδοφόρος δίοσχισαν τó διάδρομο...

κι' ένθουσιασμό:

—Αυτή τη στιγμή, ο αντίσβαυλεύς—στρατάρης Ραδέτσκι, έλαθε τήν έπιση άπ' τόν αυτοκράτορα του, ότι ή Βιέννη έπαναστάτησε!... Κι' αυτή άκριβώς τη στιγμή, ο Ραδέτσκι πρόκειται να φύγει γιά κεί, έπιπεφάρις του περισσότερο στρατού του, γιά να βοηθήσει τόν αυτοκράτορα τόν στήν κατάπιεσι της λαϊκής αυτής έπαναστάσεως!

Μουρμουρητά εύχάριστη, άνέκραφτης καταπλήξεως, άλλα και δυσπιστίας, άντήχησαν παντού στην άβουσα. Ήταν τόσο θαρσυνηματή αυτή ή έπιδρασι και τόσο εύνοική γιά τούς λερούς σκοπούς τών συναμοτών εκείνων, ώστε κανένας τούς δέν τολμούσε να τήν πιστεύη!...

—Οι ταχυδρόμοι μου ξεκίνησαν μαζί με τούς ταχυδρόμους του αυτοκράτορος άπ' τη Βιέννη! Έξακολούθησε ο Μοντεχρήστος Κι' έφτασαν έδώ στο Μιλάνο, σχεδόν πριν από εκείνους... Έτσι, μόνον έγώ κι' ο Ραδέτσκι ζέρουμε τήν έπιση, αυτή τη στιγμή!... Έγώ μάλιστα, ζέρω και τό έξης άκόμη! "Οτι ο αυτοκράτης τής Αυστρίας, φοβισμένος άπ' τής έπαναστατικές ζυμώσεως τών 'Ιταλών και θέλοντας να τς προλάβη, ύπόγραψε ήδη μερικά διατάγματα φιλελευθέρων παραχωρήσεων..."

—Καμιά παραχώρησι δέν θέλω! Δικώμο τότε μία θρονετή και θερμή φωνή. "Η έλευθερία, ή θάνατος!"

— Πόλεμος! Πόλεμος! ούρλιασαν όλοι. Πόλεμος με χρις έσχάτων ή έλευθερία!... Καμιά ύποχώρησι, καμιά σύζήτησι μαζί με τούς αίμοσταγείς έχθρούς μας!

—Θά σάς πώ, κάτι! Και θέλω να τό άκούσετε όλοι σας, με

θαθεία προσοχή! έππε άτάραχος ο Μοντεχρήστος, άπλώνοντας τό χέρι του γιά να έπιβάλη σιωπή. Ναι, ένε άλήθεια, ότι ο ζυγός του τυράννου σάς έγινε άβάσταχτος πείρα... Ναι, ή άγανάκτησι φουσκώνει τίς ψυχές σας!... Άναμετρήσατε όμως καλά, τίς συνέπειες της έξεγέρσεώς σας;... Ξέρετε τόσο φοβερούς κινδύνους που πρόκειται να διατρέξετε;... Σας μιλάω με τήν ψυχρή λογική τώρα και σάς παρακαλώ να μην έμπροστίητε στην κρίσι σας άπ' τόν φλογερό πατριωτισμό σας!... Ξέρω ότι τό έθος σας ένε γενναίο, πολυδύναμο κι' ο άπελευθερωτικός του άγών θά στερηθί ίσως άπ' τήν έπιτυχία!... Άλλά μην ξεχνάτε, ότι ή προδοσία άγρυπνεί!... Κι' όταν οι προδότες άγρυπνούν, συντριβονται οι τίμιοι και οι γενναίοι!... Φοβούμαι λοιπόν, μήπως άδικα χυθί τό αίμα σας, μήπως άδικα στείρετε τούς δρόμους του Μιλάνου και τά πεδιά των μαγών με τό ήρωικά κορμιά σας!... Φοβούμαι μήπως οι προδότες σάς χτυπήσουν άπ' τάνω, μήπως ο Αυστριακός σάς συντριψούν στο τέλος και τότε...τότε ο ζυγός τών κατακτητών θά γίνη βαρύτερος γιά τή δύστυχη πατρίδα σας και τότε χιλιάδες όμηρων κι' αιχμαλώτων και διαλεγτών συμπατριωτών σας θά σφραγούν. Είσατε λοιπόν πρόθυμοι ν' άγωνιστήτε, τώρα που σάς προειδοποίησα γιά όλους τούς πιθανούς κινδύνους;

Η σταθερή φωνή του Μοντεχρήστου είχε κάτι τό έπιβλητικό και προσητικό. Σοβαροί όμως οι συναμοτάι, χλωμοί κι' άποφασιστικοί, φώναξαν όλοι μαζί:

—Είμαστε πρόθυμοι να σκοτωθούμε, άν ο άγώνας μας δέν έπιτύχη!

—Στά όπλα λοιπόν, παιδιά μου! φώναξε λάμποντας από ένθουσιασμό, ο μαρκήσιος ντι Σαντακράτος Στά όπλα!... Κι' ο Θεός θά μάς βοηθήσει, όπως πάντα βοηθί τούς τιμίους κ' ιερούς άγώνας!

—Άλλά, που ένε ο μαρκήσιος Άσλίττα; ρώτησε τότε μεγαλόφωνα ένας άπ' τούς συναμοτάς. Γιατί άν έστε σεις ο σοφός σύμβουλος μας, σεβάστε μαρκήσιο Σαντακράτος, εκείνος, ο Άσλίττα, ένε ο άρχηγός μας γιά τίς όρες των μαγών και τών κινδύνων!

Ο μαρκήσιος δέν πρόλαβε ν' άποκριθί. Η Λουκιόλα, ή όποια ός τη στιγμή εκείνη παρακολουθούσε σιωπηλή τίς όμιλίες σκηνης που διαδραματιζόντουσαν εκεί, άναστήθηκε λαχ-ασιωμένη στο άκουσι τών όνομασι του λατρευτού της, προχώρησε ένα βήμα κ' έππε με τ'ένουσιαστή φωνή:

—Ο μαρκήσιος Άσλίττα, συνελήθη από όλίγου άπ' τούς Αυστριακούς!... Και τώρα θρίσκειται φυλακισμένος στο φρούριο!

—Στά όπλα! ούρλιασαν πού έξαλλοι τότε, οι συναμοτάι. Στά όπλα!... Κάτω οι τούρνοι! Κι' άν πεθάνη ο Άσλίττα, ός σκοτασθούμε κι' έμεις μαζί του!

Ο Μοντεχρήστος, χλωμός από συγκίνησι και κυριαρχώντας στο ένθουσιασμένο εκείνο πλθος με τήν έπιβλητική του φυσιογνωμία, έκανε μία άποφασιστική κίνησι του κεφαλιού του και φώναξε:

—Έστο!... Έμπρός λοιπόν στα όπλα, φίλοι μου!... Η σίστατή κ' ιερή στιγμή του άγώνος, έφτασε... Οι πού διαλεγτοί από σάς τούς διαλεγτούς θρίσκειται στα χέρια τών τυράνων. Και σε λίγες όρες, με τή χαραυγή, τσας μά-

θουτε τόν άδικο χαμό τούς!... Έκδικηθήτε τούς λοιπόν!... Χυθεί έξω σούς δρόμους, χτυπήστε τούς έχθρούς όπου τούς θρίσκει, δώστε με τόν ένθουσιασμό σας τό σύνθημα της γενικής εξέγερσεως τών ύποδούλων άδελφών σας!... Κι' έπεις οι πιδ γενναίοι κ' οι πιδ άποφασιστικοί, κεντρίστε με τό παράδειγμα σας τούς πιδ πελούς και διατακτικούς!... Στα όπλα λοιπόν, φίλοι μου, έν όνόματι της άνθρώπινης και της έλευθερίας!

Τή στιγμή εκείνη ένας άπ' τούς συναμοτάς, ο μόνος που δέν είχε βγάλει μιλάει ός τότε, σηκώθηκε κ' έππε με σοβαρή φωνή στον Μοντεχρήστο:

—Κύριε κόμη... Μάς όνομάζετε φίλους σας, σάς θεωρούμε φίλο μας και μάς σπρώχνετε στον άγιο άγώνα μας ν' ένθουσιασώ, σαν να είστε συμπατριώτης μας!... Ποιός μάς θεσθαίνει όμως, ότι όλα αυτά τά αισθηματά σας κ' ή πράξι σας ένε ειλικρινή;... Και ποιός μάς θεσθαίνει, ότι δέν θά μάς έγκαταλείψετε κατόπιν, εκθειμενούς ήδη στη σκληρή μας πάλη; Ένα σύννεφο θλίψεως και όργής σκίασε τό μέτωπο του Μοντεχρήστου. Στάς φαρμακέραι εκείνα λόγια του 'Ιταλού μάντεψι της δυσπιστίας και τής άχαριστίας, τίς όποιες τόσες φορές είχε αναπήσει—δυστυχώς—κατά τών περιπετειώδη θίο του.

Πάντοτε όμως κυρίαρχος τών νεύρων του, δέν έβειξε καμιά τικρία. Έγνεψε στον υίο του 'Ελπιδοφόρο—ο όποιος στέκόταν πλάι στη Λουκιόλα και παράμερα—να πλησιάση. Κατόπιν, παίρνοντας τον άπ' τό χέρι, τόν άδήγησε στον μαρκήσιο ντι Σαντακράτος, τόν παρέδωσε σ' αυτόν και φώναξε στους συναμοτάς:

—Μπαρέι, φίλοι μου, νάχετε έμπιστοσύνη σε μένα!... Σας δίνω, ός όμηρο, τό μονάκριβο παιδί μου!

Και τό μερικάκιό εκείνο, τό τόσο υπερήφανο και σοβαρό, σήκωσε άμέσως τό όραιο κεφάλι του, κτύπησε στα μάτια τών πατέρα του κ' έππε σταθερά:

—Κατάλαβα τι ζητάς από μένα, πατέρα μου!... Βασίσιου λοιπόν ν' έμπιστοσύνη σε μένα, γιατί ν' έμαθες από καιρό τί πράγματι ένε τό καθήκον!

—Κι' έγώ, κύριοι, θά θεσθίσω έπικεφαλής σας, τραυθόδοντας πόν «Εθνικό Ύμνο»! φώναξε ένθουσιασμένη και δακρυσιμένη ή Λουκιόλα. Μόλις ημερώση, ός άρπάξουμε τά όπλα!... Κάτω οι Αυστριακοί!

—Ζήτω ή 'Ιταλία μας! ούρλιασαν τότε τά συσασμένα άπ' τη λαχτάρα στόματα τών

συναμοτών.

—Ζήτω ή 'Ιταλία! φώναξε και πάλι ή Λουκιόλα. Και συγκρατώντας με τά χέρια τά στήθη της, τά έτοιμα να ραγίσουν άπ' τη συγκίνησι της κ' άπ' τήν κρυφή της άγωνία, πρόθεσε μουρμουρητά:

—...κ' έθε να σουθί ο Τζιόρτζιο μου!

Γ'

Ο ΑΓΟΣΤΡΑΤΟΣ ΤΑΓΜΑΤΑΡΧΗΣ ΜΠΑΡΤΟΛΟΜΕΟ

Είδαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο, ότι ο κόμης Σάν-Πέτρο ένε μανιάδης, μόλις είδε να του ζεφυγή ή Λουκιόλα, χάρις στην εϊεργετική επέμβασι του 'Αλη.

Είδαμε έπίσης, τη μανία του να μετατρέπεται σε άληθινή παραφορά, όταν ο Μοντεχρήστος τόν ματίγωσε με τά περιφρονητικά του λόγια κ' έσαφανίστηκε κατόπιν μυστηριωδώς μέσα στο χαρ-οσταγίνο τής κυσίας Μπαρέιλι.

Και έλος, είδαμε πως ρίχτηκε προς τήν πύλη του χαρτοαγγίου γιά ν' α συλλαθί τόν Μοντεχρήστο, πώς σιγήθηκε εκεί τόν βοηθό της Διοκρητίας—τόν μυστηριώδη ταγματάρχη Μπαρτολομέο—και πώς τόν παρέδωσε στα χέρια τών Αυστριακών στρατιωτών.

Ποιός ήταν όμως ο ταγματάρης Μπαρτολομέο; Ήταν, άπλόωστα, ο ταγματάρης Μπαρτολομέο Καβαλιάντι, κόμης, καταχόμενος άπ' τη Φλωρεντία και δήςεν πατέρας του άθλιου αυτού Σάν-Πέτρο, του άλλουτε πρίγκιπος Βενετό Καβαλιάντι!

Έπειδή δέ, δέν είχαν αντιμετώπισει ποτέ ο ένας τόν άλλον, άπ' τόν καιρό που είχαν συναντηθί κάπο ε στο σπίτι του Μοντεχρήστου, γι' αυτό δοκίμασαν ή ζωρή εκείνη έκπληξι στο άλληλοανατίκρυσμα τούς: Έκπληξι φυσική, άλλωστε, τήν όποια δοκίμαζούν δυό άλιθίριοι τυχοδιώκται, όταν ύστερα από καιρό άνταμών άνέλπισται κάπου!

Όπως θά θυμάστε, είχαμε άφήσει τόν Βενετό στη θάρκα εκείνη, στήν όποια τόν έρριξε ο Μοντεχρήστος και τήν άφησε κατόπιν τόν έλος τό Θεοσ και τών κυμάτων. Ύστερα από διήμερη σχεδόν περιπλάνησι στο πέλαγος, δρμητικά κύματα έφίρναν τη θάρκα σε μία θραχώδη άκτή της 'Ιταλίας.

Η σύγκρουσις ήταν τρομερή.

(Άκολουθεί)

